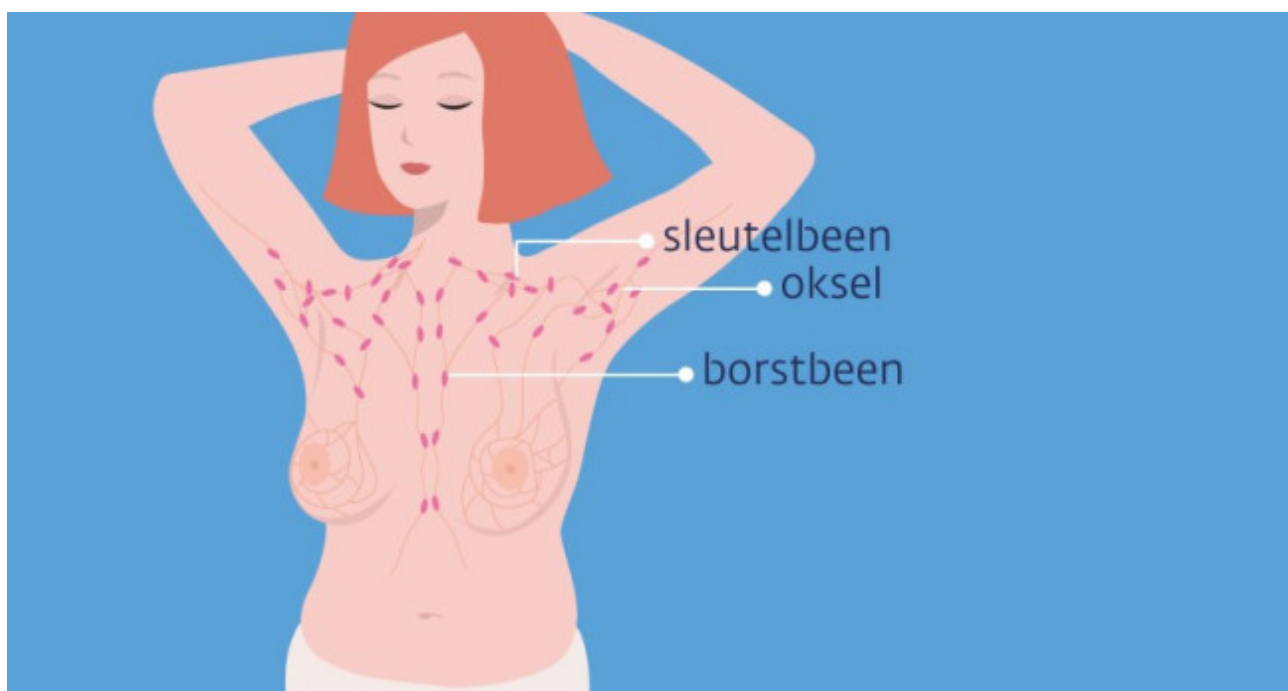

MARI-procedure: verwijderen van lymfeklieren uit de oksel

De MARI-procedure (Marking of the Axilla with Radioactive Iodine seed) wordt uitgevoerd wanneer er vóór de behandeling van kanker kankercellen zijn gevonden in één of meerdere lymfeklieren. Meestal krijgt u dan een voorbehandeling met medicijnen voordat u wordt geopereerd. Deze voorbehandeling kan bestaan uit chemotherapie, immuuntherapie of anti-hormonale therapie.

Meer over de MARI-procedure

De voorbehandeling kan ervoor zorgen dat de tumor en de uitzaaiing(en) in de lymfeklier(en) kleiner worden of verdwijnen. Dit maakt het soms moeilijk om de juiste lymfeklier met tumorcellen terug te vinden met de echo. Daarom wordt de lymfeklier waarin kankercellen zitten gemarkeerd met een jodiumbron voordat de voorbehandeling start.

Jodiumbron

Een jodiumbron is een metalen markering ter grootte van een rijstkorrel met een kleine hoeveelheid radioactief jodium erin. Als er meerdere lymfeklieren zijn waar uitzaaiingen in zitten, wordt de grootste van deze klieren gemarkeerd. De gemarkeerde lymfeklier wordt de MARI-klier genoemd. Doordat de radioactiviteit in het jodiumzaadje gedurende lange tijd (maanden) aanwezig blijft, kan de juiste lymfeklier worden teruggevonden na de voorbehandeling.

Behandeling

Na het afronden van de voorbehandeling verwijdert de chirurg tijdens de operatie ook de gemarkeerde lymfeklier (de MARI-klier) en stuurt deze in voor pathologisch onderzoek. De uitslag van dit onderzoek krijgt u na ongeveer 2 weken op de polikliniek. Mochten er nog tumorcellen gevonden zijn in de lymfeklier, dan is er soms nog een extra behandeling nodig in de vorm van medicatie of bestraling. Soms is het nodig dat alsnog alle klieren uit de oksel worden verwijderd tijdens een tweede operatie. U hoort dit van uw behandelaar.

De ingreep duurt ongeveer een half uur. Het litteken van de MARI-klier zit vaak in of vlak onder de oksel. Het litteken wordt onderhuids gehecht. Deze hechtingen lossen vanzelf op.

Nazorg

Naar huis en wondverzorging

Na overleg met de anesthesioloog en/of chirurg mag u dezelfde dag naar huis. Alleen als u veel bijwerkingen heeft van de narcose is het soms beter een nacht in het ziekenhuis te blijven.

Kijk elke dag hoe de wond eruitziet. De wond hoeft niet verbonden te worden en het is niet erg als de witte pleister loslaat. U mag gewoon douchen. Na 2 weken mag u weer in bad, deodorant gebruiken en naar de sauna. Ook mag u na 2 weken het litteken masseren met een vette crème.

Herstel

Door het okselgebied lopen meerdere zenuwen. Tijdens de operatie kan het zijn dat zenuwen beschadigd raken of dat ze reageren op het wondvocht dat ontstaat na de operatie. Daardoor kunnen uw oksel en bovenarm de eerste tijd pijnlijk en doof aanvoelen. Dit gaat na verloop van tijd meestal weer over. Heel soms komt het voor dat er een licht doof gevoel aan de achterkant van de bovenarm aanwezig blijft.

Doe het tot uw eerste controle op het Borstcentrum rustig aan. Dit betekent dat u niet zwaar mag tillen en geen zwaar huishoudelijk werk mag doen. U mag uw arm verder gewoon gebruiken. We adviseren u niet te fietsen en/of auto te rijden. De fysiotherapeut in het ziekenhuis legt u uit welke oefeningen u thuis kunt doen. Deze oefeningen zijn belangrijk voor de bewegelijkheid van uw arm en schouder. U vindt ze in het hoofdstuk [Leefregels en oefeningen na het verwijderen van de schildwachtklier](#).

(<https://www.antoniusziekenhuis.nl/leefregels-en-oefeningen-na-verwijdering-schildwachtklier>)

Bijwerkingen

U kunt de volgende bijwerkingen verwachten:

- Na de operatie kan er een verdikking in de oksel zijn. Dit is vocht en wordt de eerste weken na de operatie minder.
- Een doof en pijnlijk gevoel in de oksel en bovenarm. Dit verdwijnt na een paar weken.

Controle en uitslag

Na ongeveer 2 weken komt u op het Borstcentrum bij uw behandelaar. U krijgt de uitslag van de operatie en de

wond wordt gecontroleerd. Ook wordt de eventuele vervolgbehandeling met u besproken. We adviseren u iemand mee te nemen.

Fysiotherapeut

Ongeveer 3 tot 4 weken na de operatie heeft u een afspraak met de fysiotherapeut van het St. Antonius. De fysiotherapeut controleert uw arm- en schouderfunctie en geeft uitleg over wat u kunt doen om lymfoedeem te voorkomen. Zo nodig verwijst de fysiotherapeut u naar een gespecialiseerde fysiotherapeut bij u in de buurt. Deze controleafspraak bij de fysiotherapeut wordt vergoed door uw zorgverzekeraar indien u aanvullend bent verzekerd voor fysiotherapie. Is dit niet het geval, dan moet u de kosten hiervoor zelf betalen.

Bij welke klachten waarschuwt u het ziekenhuis?

Neem bij (een van) de volgende klachten contact op met de poli Borstcentrum (tijdens kantooruren) of de Spoedeisende Hulp (buiten kantooruren):

- Roodheid van de wond
- Warmte van de wond
- Troebel, ruikend wondvocht
- Meer dan 38,5 graden koorts en rillingen
- 'Bal' in de oksel door vochtophoping die u niet kunt indrukken

U vindt de contactgegevens in Hoofdstuk 1. (<https://Contactgegevens bij borstkanker>)

Contact Ziekenhuis

T 088 320 30 00